

GRADSKA KNJIŽNICA VUKOVAR

STRATEŠKI PLAN ZA RAZDOBOLJE 2021. – 2024. GODINA

U Vukovaru, srpanj, 2020.

1. **UVOD**
2. **PRIPREMA PLANIRANJA**
3. **ANALIZA PRETHODNOG STANJA**
4. **DEFINIRANJE VIZIJE, MISIJE I VRIJEDNOSTI GRADSKJE KNJIŽNICE VUKOVAR**

4.1. *Vizija Gradske knjižnice Vukovar*

- 4.1.1. Razvoj inovativnih knjižničnih usluga
- 4.1.2. Razvoj učinkovite i funkcionalne mreže knjižnica koja služi na dobrobit svim njegovim građanima i gradu Vukovaru s okolicom
- 4.1.3. Oplemenjivanje i dodatno osnaživanje Ogranaka, suradnja s lokalnom zajednicom
- 4.1.4. Dodatno ulaganje u digitalne procese Gradske knjižnice Vukovar s naglaskom na nove tehnologije i načine pohranjivanja digitalnih sadržaja te njihove prezentacije široj javnosti

4.2. *Misija Gradske knjižnice Vukovar*

- 4.2.1. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja i informatičke pismenosti svih korisnika i građana
- 4.2.2. Poticanje čitalačkih interesa i razvoj čitalačkih navika od najranije dobi
- 4.2.3. Promicanje suradnje knjižnice s osnovnim, srednjim i visokoškolskim ustanovama, daljnje njegovanje te poticanje međuinstitucionalne suradnje u gradu Vukovaru, Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj
- 4.2.4. Pružanje knjižničnih usluga i onima koji nisu u mogućnosti doći u knjižnicu, poboljšanje rada i pružanja usluga najranjivijim skupinama
- 4.2.5. Rad s mladima
- 4.2.6. Njegovanje nacionalnog i kulturnog identiteta

4.3. *Vrijednosti Gradske knjižnice Vukovar kroz timski rad*

5. **CILJEVI I NAČINI OSTVARENJA POSLOVNIH ZADATAKA**
6. **POKAZATELJ USPJEŠNOSTI / SWOT ANALIZA**
7. **PRAĆENJE I VREDNOVANJE POSLOVNIH PROCESA**

1. UVOD

Današnja Gradska knjižnica Vukovar utemeljena 1947. godine s jednim djelatnikom i početnim fondom od 1.116 svezaka. Današnji prostor, na Trgu Republike Hrvatske 4/1, pronašla je 1980. godine kada je isti otkupljen od trgovačkog poduzeća «Velepromet» iz Vukovara. Godine 1990./1991. Gradska knjižnica Vukovar je samostalna knjižnica s Ograncima u Borovu naselju, Sotinu i Lovasu. Trenutno broji 19 djelatnika i raspolaže knjižnim fondom s preko 155.000 jedinica građe.

Centralna knjižnica i svi njezini Ogranci na visokom su stupnju informacijskih tehnologija. Osim što je cjelokupno poslovanje umreženo u jedinstvenu platformu poslovnih procesa, svaki djelatnik na raspolaganju ima računalo i pisač u boji što prema statističkim podacima posljednje četiri godine za Narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj pokazuje koliko Gradska knjižnica Vukovar prednjači u opremi i uvjetima rada spram ostalih knjižnica.

2. PRIPREMA PLANIRANJA

Prilikom oblikovanja teksta Strateškog plana Gradske knjižnice Vukovar za razdoblje 2020. – 2024. konzultirani su sljedeći zakoni, pravila i dokumenti:

- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN17/19)
- Zakon o ustanovama NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08
- Zakon o pravu na pristup informacijama NN 25/13, 85/15
- Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 58/99)
- IFLA Smjernice za razvoj knjižničnih službi i usluga (2011.)
- Glasgowska deklaracija o knjižnicama, informacijskih službama i intelektualnim slobodama (2002.)
- Zakon o radu NN 93/14, 127/17.
- Zakono autorskom pravu i srodnim pravima NN 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17, 96/18.
- Europska strategija za mlade 2019. – 2027.
- IFLA smjernice za knjižnične usluge za mlade 2008.

Planiranje i djelovanje kroz navedeno razdoblje uključuje koordinaciju nadležnog Upravnog odjela za kulturu, obrazovanje, sport, branitelje, socijalnu politiku i civilno društvo grada Vukovara, te financijsku i organizacijsku koordinaciju i potporu Osnivača, sukladno definiranim ciljevima koji se planiraju ostvariti u zadanom razdoblju. Kako je većina djelovanja djelatnosti vezana uz javni proračun, ostvarenje ciljeva ovisiti će i o prepoznavanju njihove važnosti za lokalnu zajednicu. Postizanje ciljeva očitovati će se u definiranju zajedničkih procedura planiranja kroz prikupljanje potrebite dokumentacije i drugih relevantnih informacija, a sve u svrhu postizanja realnih, brzih i učinkovitih rješenja.

3. ANALIZA PRETHODNOG STANJA

Sukladno izvješćima o radu tijekom mandatnog razdoblja od 2016. godine do 2020. godine prikazano je zatečeno stanje Gradske knjižnice Vukovar koja su pokazivala brojna nesuglasja, neorganiziranost poslovnih procesa, neadekvatna informatizacija, neadekvatna sistematizacija radnih mjesta, neusklađenost zakonskih akata (internih i općih),

nesustavnamreža suradnika nedovoljna edukacija postojećih djelatnika te vrlo loši međuljudski odnosi zbog tužbe za mobbing prema bivšoj ravnateljici. Kroz svoje mandatno razdoblje, unatoč vrlo lošoj situaciji, u koordinaciji s Osnivačem i Upravnim Vijećem Gradske knjižnice Vukovar uspjela sam profesionalno, korektno i učinkovito napraviti novu sistematizaciju radnih mjesta, sprovesti informatizaciju cijele knjižnice i njezinih Ogranaka sukladno zahtjevima struke, a u skladu s financijskim mogućnostima sva informatička oprema dovedena je na operativnu razinu.

Temeljito je obavljeno pročišćavanje knjižničkog fonda od zastarjele i neuporabljive građe, što se u prvim godinama pokazao kao velik problem obzirom kako otpis knjižne građe te revizija iste propisane zakonom nikada nisu učinjene. Sva izvješća su javno objavljena i vidljiva na službenim stranicama Gradske knjižnice Vukovar <https://gkvu.hr/knjiznica/godisnja-izvjesca/>.

Uspostavljena je suradnja sa svim institucijama kulture, obrazovanja, sektora udruga i vilihog društva u gradu Vukovaru, a koja je nažalost izostajala zbog nerazjašnjenih razloga, koja je proširena na suradnju i kvalitetnu razmjenu stručnih informacija s knjižnicama u Vukovarsko – srijemskoj Županiji te Republici Hrvatskoj. Ministrica kulture Republike Hrvatske bila je u posljednje četiri godine u dva službena posjeta Gradskoj knjižnici Vukovar što nam služi na ponos i čast. Od značajnijih posjeta spominjem posjet Američkog Veleposlanika u Republici Hrvatskoj W. Roberta Kohorsta, te posjet Wylite Bell, savjetnice Veleposlanstva SAD-a za odnose za kulturu, akademika HAZU-a Pavla Pavličića.

Nakon uspješnog sređivanja administrativno poslovne te pravne dokumentacije Gradske knjižnice Vukovar hrabro smo se otisnuli u digitalno doba. Digitalna zbirka Gradske knjižnice Vukovar diči se svojom posebnosti, rijetkim i posebnim sadržajima čija je kruna osvojena prva nagrada na natječaju Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Ova nagrada i značajan uspjeh koji je pozitivno odjeknuo u stručnim krugovima puno je značila kolektivu koji je u prijašnjim vremenima bio nepravredno tretiran a sada uz kvalitetno vodstvo pokazuju izniman rezultat.

Gradska knjižnica Vukovar danas djeluje kao financijski stabilna institucija, stručno i poslovno povezana na visokoj razini. Cijelo vrijeme nastojanja su usmjerena da dostojno, u okviru vlastitih znanja i mogućnosti, predstavimo kulturnu baštinu grada Vukovara, posebice kada se radi o digitalnim oblicima, kao ostavštini za budućnost, ali i struku u kojoj smo prepoznati kao vrlo dobro organizirana radna sredina u Vukovarsko-srijemskoj županiji, ali i šire.

4. DEFINIRANJE VIZIJE, MISIJE I VRIJEDNOSTI GRADSKE KNJIŽNICE VUKOVAR

Strategije razvoja Gradske knjižnice Vukovar i Ogranaka u navedenom mandatnom razdoblju temeljiti će se na ostvarivanju i osnaživanju knjižnice kao informacijskog, obrazovno, kulturnog, komunikacijskog i socijalnog središta. Koordinirani i timski rad svih Ogranaka sa središnjicom, ljubaznim osobljem i ugodnom atmosferom, gdje je korisnik uvijek na prvom mjestu postaje osnovna misao vodilja. Rezultati će se očitovati kroz uklanjanje informacijskog i socijalnog jaza gdje će knjižnica kao jedini, pravi javni prostor u gradu Vukovaru osigurati rast čitateljskih navika, informatičke pismenosti, informiranosti i ugleda u gradu.

Programska događanja kroz godinu smisleno će povezivati središnjicu i ogranke uz financijsku koordinaciju. Sistematizacijom poslova omogućiti će se kvalitetnije radno vrijeme i

osigurati maksimalan radni učinak. Misija Gradske knjižnice Vukovar u osnovi je poticanje čitanja svih životnih dobi, omogućavanje opismenjavanja, učenja i saznavanja, promicanje sloboda, jednakosti, osobnih kulturnih, duhovnih i demokratskih potencijala, poticanje na kvalitetno i kreativno provođenje slobodno vremena, poticanje hrvatskog jezika i kulture, njegovanje različitosti, poticanje uključivanja svih skupina građana u aktivniji život bez obzira na dob, rod, društveni status, naciju, vjeru, rasu ili bilo koja druga obilježja.

Vrijednosti koje promiče Gradska knjižnica Vukovar su odgovornosti prema pisanoj riječi, prema kulturnom i nacionalnom identitetu te zajedništvu lokalne zajednice kroz čije se uzajamno djelovanje povezuju sve razine poslovanja i dionika.

4.1. Vizija Gradske knjižnice Vukovar u razdoblju 2020. -2024.

U fokusu uvijek imam - informirati, educirati, poticati i povezivati, podržavati kulturni, društveni i ekonomski razvoj naše zajednice, pružati usluge, osiguravati pravo na čitanje i slobodan pristup znanju, biti uvažavan i pouzdan partner suradnik, poznat po izvrsnosti usluga, brižno njegovanim odnosima i zaštiti interesa naših korisnika, našeg osnivača, suradnika i naših djelatnika.

Obzirom na dobru sistematizaciju radnih mjesta u Gradskoj knjižnici Vukovar te kroz posljednje četiri godine odlično usustavljene i funkcionalne radne procese planira se održavati kontinuitet timskog rada, međuinstitucionalne suradnje i jačeg povezivanja sa strukom i ostalim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. Na tragu dobro osmišljenog i započetog rada Digitalne zbirke Gradske knjižnice Vukovar koja se diči svojom posebnosti, rijetkim i posebnim sadržajima čija je kruna osvojena prva nagrada na natječaju Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu za virtualnu izložbu Nikola Andrić – Parižanin s Vuke zasigurno će imati posebno mjesto u daljnjim planiranjima širenja digitalnih oblika i sadržaja.

4.1.1. Razvoj inovativnih knjižničnih usluga

Inovacija je temelj svake konkurentne prednosti i jedno od mjerila uspjeha podjednako u profitnom i neprofitnom poslovnom okruženju. Promišljanjem se planiraju učinkoviti projekti kojima će se pokazati kako je Gradska knjižnica Vukovar puno više od mjesta za razmjenu knjiga. Kao rezultat timskog rada i kreativne kombinacije različitih znanja i perspektiva, kroz omogućavanje kreativne radne klime iznjedrili smo sjajan programski ciklus Kulturni četvrtak Gradske knjižnice Vukovar u kojem se kontinuirano svaki prvi četvrtak u mjesecu održalo jedno predavanje, tribina, izložba ili gostovanje na temu grada Vukovara, njegove bogate povijesti i značajnih kulturnih ostvarenja i postignuća, te ljudi koji su svojim istraživanjima, radom ili drugim načinima doprinijeli lokalnoj i široj zajednici na specifičan vukovarski način. Rado posjećen od strane korisnika i građana zasigurno će nastaviti svoj kvalitetan rad i u budućem razdoblju.

Kretat ćemo se i dalje u smjeru uspješne interakcije između knjižnica, korisnika, mikro- i makro-okruženja s naglaskom na transformacijama prema novim znanjima. Nastojat ćemo raditi na dodatnim potrebama knjižničnih korisnika, uvođenju novih usluga ili prilagođivanju tradicionalnih usluga koje rezultiraju boljim korisničkim iskustvom, razvijat ćemo kreativnu suradnju između knjižnica ili između knjižnice i druge vrste ustanova, što rezultira poboljšanjem usluga za korisnike, implementaciju nove tehnologije za poboljšanje i proširenje knjižničnih usluga, a u smjeru onih koje bi zadovoljile potrebe korisnika, istraživati

ulogu budućnosti knjižnica, pilot testirati nekonvencionalnih ideje i usluge, razvijati postupke koji potiču organizacijske inovacije, uključivati korisnika knjižnice i ne-korisnika u stvaranje ponude knjižnice na nove i kreativne načine, osigurati kreativnu knjižničnu poduku i obrazovne programe i za djelatnike kroz cjeloživotno obrazovanje i za korisnike, tragati za pronalaženjem novih načina kako bi knjižnične zbirke ili knjižnični prostori bili korisniji.

4.1.2. Razvoj učinkovite i funkcionalne mreže knjižnica koja služi na dobrobit svim njegovim građanima i gradu Vukovaru s okolicom

Od iznimne važnosti je osnaživati i dodatno ulagati u mrežu knjižnica jer se tako osigurava tijek redovitih i kvalitetnih informacija, noviteta u poslovnim procesima, razmjena iskustava. Gradska knjižnica Vukovar je protekle četiri godine pomno pratila rad ostalih knjižnica u Vukovarsko-srijemskoj Županiji, radit će to i u budućem razdoblju, jer držim kako promatranje konkurencije doprinosi nužnom natjecateljskom duhu koji cjelokupni radni tim usmjerava ka boljem operativnom funkcioniranju. Svrha funkcionalne mreže narodnih knjižnica je osiguranje kvalitetnih knjižničnih usluga za sve građane, bez obzira djeluje li knjižnica u maloj i stanovništvom jačoj ili slabijoj općini ili ekonomski razvijenijoj sredini, od velike je važnosti sustavno težiti izgradnji horizontalne i vertikalne prohodnosti sustava i kao i poboljšanju resursa. Osim lokalne mreže koju čini središnja knjižnica s njezinim Ograncima u kojoj je dobro razvijena komunikacija, a još bolje razvijena podjela resursa, treba nastaviti tim putem, a u budućnosti težiti kroz mrežu nacionalnih narodnih knjižnica u kojoj ćemo biti funkcionalni dio jedinstvenog hrvatskog knjižničkog sustava.

4.1.3. Oplemenjivanje i dodatno osnaživanje Ogranaka, suradnja s lokalnom zajednicom

Kako je prethodno bilo rečeno, ulaganje i dodatno osnaživanje komunikacije među knjižnicama je vrlo važno zbog poboljšanja radnih procesa, posebice komunikacija Ogranaka sa središnjicom. Posljednje četiri godine dobra organizacija i kvalitetna komunikacija posebno se ostvaruje u najdaljem ogranku, Ogranku Lovas koji je u sustavu Gradske knjižnice Vukovar i koja odgovara za stručnost i organizaciju posla, a financijski u suradnji s Općinom Lovas. Kvalitetna suradnja s Općinom i lokalnom zajednicom dovela je do jače financijske konstrukcije kroz koju su pojačani programi za sve životne dobi, a sam ogranak je revitaliziran i doveden na zavidnu razinu informatizacije spram rada u prošlim vremenima. Nadalje će maksimalna nastojanja biti usmjerena na ovaj Ogranak obzirom na izvrsnost rezultata koje pokazuje, razvoj programa kulturno- povijesne baštine i obveze razvoja čitateljskih navika od najmlađe dobi. Ogranak Sotin je 2017. godine potpuno transformiran, organizacijski i programski u tzv.

Zeleni ogranak s naglaskom na ekološke projekte i djelovanje sukladno IFLA- inoj izjavi (Međunarodna federacija knjižničarskih društava i ustanova) o knjižnicama i razvitku (2013.) koja naglašava kako knjižnice imaju prirodnu ulogu pružanja pristupa informacijskim sadržajima i uslugama koje podupiru održivi razvoj. Položaj i Eko vrt Ogranaka Sotin je izvrsna i idealna prilika kroz koju smo posljednjih godina fokus stavljali na knjižnične programe i usluge usmjerene na razvoj zelene pismenosti, odnosno na jačanje svijesti i informiranosti o održivom društvu i zaštiti okoliša, razvoj sposobnosti kritičkoga mišljenja o ekološkim

temama, kao i na stjecanje znanja i vještina potrebnih za poboljšanja kvalitete vlastitoga života, a tako i života čitave zajednice.

Rezultat toga je objavljen znanstveni rad na prvom međunarodnoj konferenciji „Letsgo Green“ održanoj 2018. godine gdje je Gradska knjižnica Vukovar predstavila rad Ogranka Sotin. Obzirom na sve navedeno, u budućem razdoblju dodatna prezentacija Zelenog ogranka bit će fokusu djelovanja posebice jer novi programski ciklus pod nazivom Zeleni ključ rado posjećuju djeca vrtičke i osnovnoškolske dobi. Ogranak Borovo bit će usmjeren osim redovne djelatnosti i aktivnosti, te obveze razvoja čitateljskih navika od najmlađe dobi na industrijsku baštinu. Poznato je da blizina tvornice Borovo obiluje građom i prezentacijski poželjnim temama za našu lokalnu zajednicu.

4.1.4. Dodatno ulaganje u digitalne procese Gradske knjižnice Vukovar s naglaskom na nove tehnologije i načine pohranjivanja digitalnih sadržaja te njihove prezentacije široj javnosti

Gradska knjižnica Vukovar posljednje četiri godine doživjela je potpunu digitalnu transformaciju koja se dogodila na polju digitalizacije i automatizacije redovnih poslovnih procesa vezanih uz knjižničarstvo, obradu podataka i digitalnu razmjenu istih, digitalnu nabavu i financijsko knjigovodstvo. Činjenica jest kako je digitalizacija promijenila brojne aspekte svakodnevnog poslovanja na bolje, učinkovito i transparentno djelovanje.

Korisnici su sve zahtjevniji stoga očekuju da se pozitivne poslovne prakse u smislu kvalitete i dostupnosti usluge, dostupnosti informacija i brzine dobivanja povratne informacije događaju u realnom vremenu.

4.2 Misija Gradske knjižnice Vukovar

Ukupnim djelovanjem educiranih djelatnika, u suradnji s Osnivačem, kolegama knjižničarima diljem Republike Hrvatske, partnerima i suradnicima, osiguravamo kvalitetnu uslugu koju podržava zajednica u svrhu poboljšanja kvalitete života u njoj te obogaćuje građane zadovoljavajući njihove raznolike kulturne, informacijske i komunikacijske potrebe. Naša misija jest: stvoriti mogućnost svim građanima (prvenstveno Vukovara i Vukovarsko - srijemske županije) da čitaju, uče, saznaju i spoznaju, budu obaviješteni, da jačaju svoje osobne kulturne, duhovne i demokratske potencijale, spoznaju i koriste dobrobiti novih informacijskih tehnologija, da kreativno, kvalitetno i slobodno provode svoje vrijeme bez obzira na njihovu dob, spol, društveni status, naciju, vjeru i rasu. Dužni smo biti potpora društvenom uključivanju svih marginaliziranih skupina građana, promicati hrvatsku književnost i kulturne vrijednosti, jačati vrijednosti multikulturnog društva te čuvati i promicati lokalnu baštinu.

4.2.1. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja i informatičke pismenosti svih korisnika i građana

Koncept cjeloživotnog učenja zamisao je usustavljanja učenja u svim životnim razdobljima, od rane mladosti do starosti te u svim oblicima u kojima se ostvaruje formalno,

neformalno i informalno. Uz koncept cjeloživotnog učenja najčešće se vezuju ciljevi ekonomske prirode, primjerice postizanje veće konkurentnosti i trajnogzapošljivanja. S druge strane ne smiju se zanemariti jednako važni ciljevi koji pridonose aktivnijoj ulozi pojedinca u društvu. Ti su ciljevi poticanje društvene uključenosti, razvoj aktivnoga građanstva te razvijanje individualnih potencijala pojedinaca. Izazovima suvremenoga društva u području cjeloživotnog učenja, posebice odraslih i knjižnične organizacije Gradska knjižnica Vukovar osiguravati će ponajprije pristup informacijama, knjigama i ostalim medijima za svaku dob i svaki dio života, formalno i neformalno učenje i razonodu. Glavna zadaća slobodnom pristupu informacija ostvarivat će se kroz izgradnju i ponudu kvalitetnih knjižničnih zbirki, multimedijalne građe, knjiga, časopisa, zvučnih knjiga, glazbenih CD-ova, filmova na DVD-ima te njihova organizacija u prostoru tako da se potiče „učenje svim čulima” kroz segment knjižnice kao mjesta inspiracije i poticaja. Programska događanja kroz animacijsko-obrazovne aktivnosti jačat će promicanje čitanja i pismenosti od najranije dobi s naglaskom na informatičku i informacijsku pismenost. Posebna pozornost će se usmjeriti na nabavu novih tehnologija koje će podupirati i omogućiti lakše usvajanje znanja te biti most kulture ka obrazovanju. U budućem mandatnom razdoblju plan je osigurati platformu za bolju digitalnu zbirku te omogućiti besplatno dostupan sustav E – knjige.

4.2.2. Poticanje čitalačkih interesa i razvoj čitalačkih navika od najranije dobi

Pad interesa za knjigu i čitanje, promijenjeni načini čitanja u digitalnom okruženju i nedostatna kompetencija pismenosti za život od svakog društva zahtijevaju da se sustavno i strateški bavi pitanjima kulture pismenosti. Hrvatsko društvo razumije ulogu čitanja u razvoju pojedinca i društva te specifičnosti čitanja u određenoj životnoj dobi, u skladu s tim konkretno djeluje i prihvaća odgovornost za poticanje čitanja i sâmo čitanje. Dužnost nam je i obveza poticati čitanje kao svakodnevnu naviku koja doprinosi razvoju kulture općenito ali i omogućuje što većem broju pripadnika hrvatskog društva da čita sa zadovoljstvom i razumijevanjem, te tako provodeći slobodno vrijeme kvalitetno ulaže u osobni razvoj.

Novija istraživanja pokazala su da bolja čitalačka pismenost znači veću vjerojatnost za nastavak školovanja do 21. godine života, da je čitalačka pismenost nagovještaj profesionalne karijere, da pozitivno utječe na odnos prema studiranju, da je povezana sa sklonošću cjeloživotnom učenju i sa sudjelovanjem u društvu i političkim djelovanjem, da je važna za pojedinca, ali i za gospodarski rast zemlje. Naime, stupanj pismenosti utječe na kvalitetu rada, mobilnost, zapošljavanje, kasnije usavršavanje i na širu participaciju u civilnom društvu.

Istraživanja o čitateljskim navikama i interesima provedena tijekom proteklih dvaju desetljeća, premda nesustavna i malobrojna, pokazuju da se u Hrvatskoj nedovoljno čita, a posebno da se nedovoljno dobro čita. Nema cjelovitih nacionalnih istraživanja koja bi obuhvatila razne čimbenike koji utječu na kulturu pismenosti i čitanja te pokazala interese i navike ispitanika i djelovanje knjižnica i nakladnika u Hrvatskoj.

Dužnost nam je kao ustanovi u kulturi te prema lokalnoj zajednici svim snagama raditi na iskorjenjivanju ovakvih činjenica, osigurati i usaditi kvalitetne čitateljske navike posebice ako one u konačnici pridonose osobi koja postaje konkurentna na tržištu rada na dobrobit gradu Vukovaru i cijeloj zajednici. U budućem mandatnom razdoblju poseban naglasak će biti stavljen na poticanje čitalačkih interesa i razvoj čitalačkih navika od najranije dobi kao najvažnijem temelju društva.

4.2.3. Promicanje suradnje knjižnice s osnovnim, srednji i visokoškolskim ustanovama, daljnje njegovanje te poticanje međuinstitucionalne suradnje u gradu Vukovaru, Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj

Potreba za kvalitetnom vrstom suradnje koja se profilirala tijekom posljednje četiri godine u Gradskoj knjižnici Vukovar proizlazi iz nužnosti i potrebe doprinosa kulturne institucije cjelokupnoj zajednici. Kroz osluškivanje potreba korisnika Gradska knjižnica Vukovar učinkovito može odgovoriti na raznovrsne potrebe koje stvaraju današnje informacijsko društvo, promjene u obrazovanju, te naglasiti nužnost posjedovanja kompetencija za cjeloživotno učenje i život u kojem se svakodnevno mijenjaju trendovi u komunikacijama. Suradnjom svih odjela unutar knjižnice i njezinih ogranaka, brojim radionicama za svaku dob, uzrast ili naobrazbu vodi se sustavna briga o suradnji Gradske knjižnice Vukovar s osnovnim, srednjim i visokoškolskim ustanovama.

Potiče se međuinstitucionalna suradnja kao posebno kvalitetan oblik suradnje na dobrobit i razvoj kvalitetnije usluge knjižnice, ali i međusobne suradnje i razmjene iskustava. Suradnjom s ostalim knjižnicama u Vukovarsko-srijemskoj županiji je na dobroj razini. Prema statističkim izvješćima prednjačimo u vrstama usluga i programa što potvrđuju godišnja izvješća Matične službe Vinkovci koja pokazuju kako u posljednje dvije godine spremnošću Osnivača imamo više zaposlenog stručnog osoblja.

4.2.4. Pružanje knjižničnih usluga i onima koji nisu u mogućnosti doći u knjižnicu, poboljšanje rada i pružanja usluga najranjivijim skupinama

Uloga narodnih knjižnica je, prije svega, promicanje ljudskih prava i uključivanje svih vrsta korisnika u društvenu zajednicu. Za društveno isključene skupine ili osobe zbog različitih razloga često bivaju neinformirane o mogućim programima, aktivnostima i posebnoj građi za njih. Velik je broj društveno isključenih skupina, a neke od njih, na koje se knjižnica može usmjeriti su sljedeće: osobe s invaliditetom, starije osobe, nezaposleni, ovisnici o drogama i alkoholu, beskućnici, zatvorenici, manjine, slijepe i slabovidne osobe itd. Potrebno je razbiti takve barijere i omogućiti svima, bez obzira na bilo kakav oblik socijalne isključenosti, jednak pristup. U svakom društvu postoje slabi, oni kojima treba pomoć: nezaposleni, siromašni, imigranti, izbjeglice, azilanti, osobe s posebnim potrebama, članovi manjinskih skupina. Uobičajeno je da se društvo brine za svoje najslabije članove tako da im osigura prava na egzistenciju. Svi su stanovnici na području koje knjižnica uslužuje potencijalni korisnici. No različitost u njihovom spolu, dobi, obrazovanju, položaju u društvu, etničkoj i kulturnoj pripadnosti, traži osmišljavanje velikog broja različitih službi i usluga. Vrlo je vjerojatno da knjižnica ne može sama realizirati sve službe i usluge koje bi morala, ako želi privući tako raznorodno stanovništvo i učiniti ih svojim korisnicima stoga je nužna potpora Osnivača kako bi knjižnica pokrenula određeni niz programa koji bi

bili realizirani za posebne grupe kao što su nezaposleni, beskućnici, zatvorenici, bolesnici, invalidi, samohrani roditelji, djeca i mladi s problemima u ponašanju i dr. Migracijski događaji u skorijem vremenu pokazuju kako postoji prostor za razvoj usluga koje bi knjižnica mogla pružati u vidu smjernica ili edukativnih radionica.

4.2.5. Rad s mladima

Dužnost knjižnice jest odgajati svoje čitatelje od dječjeg do odraslog odjela. Razdoblje adolescencije je prijelazno razdoblje, a nažalost često i razdoblje kada mladi korisnici prestaju koristiti usluge knjižnica. U posljednje vrijeme sve je više naglasak na mladima kao specifičnoj grupi korisnika i o uslugama koje prate ovo specifično razdoblje života. Knjižnice se suočavaju s izazovom kako privući mlade koji tijekom djetinjstva uopće nisu bili korisnici i kako zadržati mlade koji odrastaju i traže više od onoga što im nudi dječji odjel. Za generaciju rođenu devedesetih godina dvadesetoga stoljeća u literaturi se često koriste nazivi Milenijanci, Nitendo generacija, Digitalna generacija ili Net generacija kako bi se okarakterizirala njihova sklonost ka korištenju informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Nove informacijske i komunikacijske tehnologije i promjene u navikama i načinu provođenja slobodnoga vremena mladih te njihovom pristupu učenju i traženju informacija zahtijevaju od knjižničara ponovnu procjenu načina na koji razvijaju, vode i pružaju svoja sredstva i usluge.

Biti pismen tradicionalno znači znati čitati i pisati. Danas je pojam pismenosti znatno širi pa su, uz bazičnu, informatička i informacijska pismenost postale vrlo važne. Današnja je mladež odrastala uz brz razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije i pojavu novih medija koji omogućuju interaktivnu komunikaciju. Značajan je utjecaj novih tehnologija i medija i na knjigu i čitanje. Prevladava mišljenje da današnja djeca ne vole čitati, rijetko čitaju, a kada moraju ne razumiju stvarno značenje i dublji smisao teksta koji čitaju. Ponudu medija u knjižnicama za mlade potrebno je sadržajno usmjeriti prema učestalosti korisničkih navika i omiljenim temama mladih osoba. Za uspješan koncept ponude medija nije odlučujuća količina, već aktualnost ponude i izbor medija, koji mora biti usmjeren prema interesima mladih.

Razvijati osjećaj zajedništva, povezanosti, uzajamnosti, solidarnosti, sigurnosti, vježbati timsko rješavanje problema uz prihvaćanje odgovornosti, vježbati socijalne vještine te poticati stvaranje vlastitog identiteta, ali i odgovornosti i brige za zajednicu i okoliš od mjesne do opće razine. Takvim novim pristupom knjizi, učenju, pronalaženju zanimljivih poučnih podataka, otkrivanju novih dimenzija ljudskih znanja, vještina i mogućnosti interdisciplinarnim putem, čitanje postaje istodobno kognitivan i afektivan put do dinamičnog razvoja ličnosti. Tako oblikovana knjižnica trebala bi postati životni prirodni prostor koji potpomaže razvoj kreativnosti, aktivnosti i samoinicijativu mladeži, ali omogućuje provođenje slobodnoga vremena te mir za razmišljanje.

Gradska knjižnica Vukovar u okviru Odjela za mlade „Spajalica“, prvog takvog odjela za mlade u Vukovarsko – srijemskoj županiji kontinuirano kroz programe radi na razvoju čitateljskih kompetencija, emocionalnih i socijalnih kompetencija, korištenju tehnologija za bolje razumijevanje obrazovnih sadržaja kod djece i mladih, pridonosi korištenju razvojne koju često provode knjižničari u sklopu raznovrsnih knjižničkih programa unutar suvremene knjižnice. Napominjem kako je Gradska knjižnica Vukovar uz potporu Osnivača omogućila zapošljavanje mladih ljudi u protekle četiri godine, a također ističem i izvrsnu suradnju s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Osijeku i njihovom katedrom za informacijske znanosti i tehnologije te katedrom za knjižničarstvo s kojom svake godine u suradnji omogućimo kvalitetno odrađivanje praktične nastave studentima knjižničarstva u našoj knjižnici.

4.2.6. Njegovanje nacionalnog i kulturnog identiteta

Gradska knjižnica Vukovar i svi njezini Ogranci svojim djelovanjem težište postavljaju na afirmaciju i vrijednosti koje su utkane u hrvatsku tradiciju i čine izvorište hrvatskoga kulturnog i nacionalnog identiteta. Zalažemo se za toleranciju, za stvarno prihvaćanje ravnopravnosti svih ljudi u hrvatskom društvu, za zdravu i sigurnu obitelj, za prava djece i mladih.

Najproduktivniji programski ciklus kojeg sam pokrenula u listopadu 2016. godine pod nazivom Kulturni četvrtak u kontinuitetu i bez prestanka odvija se četvrtu godinu za redom svaki prvi četvrtak u mjesecu u prostoru Gradske knjižnice Vukovar. Brojna predavanja, izložbe, radionice i predstavljanje imala su zajednički nazivnik a to je grad Vukovar, njegovu bogatu povijesti i značajna kulturna ostvarenja, znanstvena postignuća od strane ljudi rođenih u Vukovaru i okolici a koji su svojim radom značajno doprinijeli lokalnom identitetu. Kroz ovaj program također predstavljamo i institucije, ustanove i udruge koje su svojim istraživanjima, radom ili drugim načinima doprinijeli lokalnoj i široj zajednici na specifičan vukovarski način. Od značajnijih gostiju spominjem akademika Pavla Pavličića, profesora Durmana, doktora znanosti i sociologa Dražena Živića, institucije Hrvatsku maticu iseljenika, Muzej grada Vukovara, Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti, Institut za socijalna istraživanja Ivo Pilar i brojni drugi.

Gradska knjižnica Vukovar i njezini ogranci njeguje dobre odnose s nacionalnim manjinama grada Vukovara. Kroz programski ciklus pod nazivom Multikulturni mozaik održali smo brojna predstavljanja života i rada nacionalnih manjina, izložbe, predavanja i književne večeri s Rusinima, Ukrajincima, Mađarima, Nijemcima, Romima.

Gradska knjižnica Vukovar i njezini ogranci svake se godine aktivno uključuju u manifestaciju Vukovar film festival, obilježavanju Dana sjećanja na žrtvu Vukovara s književničko-novinarskom manifestacijom Grad to ste Vi! u spomen sugrađaninu, novinaru i knjižničaru Siniši Glavaševiću i svim žrtvama Domovinskog rata. Manifestacija je ove godine doživjela 15. godišnjicu održavanja.

Osim spomenutih manifestacija, svake godine vrlo aktivno Gradska knjižnica Vukovar i svi njezini Ogranci prate stručne manifestacije poput Noći hrvatske knjige, Mjeseca hrvatske knjige, Dana hrvatskih knjižnica s ciljem informirati, educirati, poticati i povezivati, podržavati kulturni, društveni i ekonomski razvoj naše zajednice, pružati usluge, osiguravati i braniti pravo na čitanje i slobodan pristup znanju, biti uvažavan i poželjan partner, poznat po izvrsnosti usluga, brižno njegovanim odnosima i zaštiti interesa naših korisnika, našeg osnivača, naših suradnika i naših djelatnika. Takav smjer zadržat ćemo i u nadolazećem mandatnom razdoblju.

4.3. Vrijednosti Gradske knjižnice Vukovar kroz timski rad

Profesija knjižničara prije svega zahtjeva široku opću kulturu, dobru opću informiranost i upućenost u promjene i novine svih vrsta po kategorijama ljudskog znanja i djelovanja, a ponajviše one koje se odnose na informacije i njihovu obradu. Sposobnosti pamćenja, analitičkog mišljenja, raščlanjivanja i poopćavanja te organiziranja i planiranja, vrlo su važne za rad u knjižnici, posebice pri organiziranju i klasificiranju knjižnične građe.

Vještine pismenog i usmenog izražavanja te poznavanje barem jednog stranog jezika nužni su u radu bibliotekara. U kontaktima s korisnicima knjižnice, važne su komunikacijske vještine, ljubaznost, susretljivost i spremnost na pomoć i pružanje informacija. Sposobnost

prevođenja korisničkog zahtjeva u jezik informacijskih izvora u knjižnici, stječe se iskustvom. U suvremenoj knjižnici, posebice u većim knjižnicama koje imaju velik broj korisnika, važno je brzo reagiranje i sposobnost brzog učenja novih trendova u knjižničarstvu te baratanjem računalnim tehnologijama brzo i vješto. U posljednje vrijeme, timski rad postaje sve važniji zbog sve složenijih zadataka koji se stavljaju pred bibliotekara.

U Gradskoj knjižnici Vukovar posljednje četiri godine došlo je do značajnog napretka u timskom radu zahvaljujući dobroj i kvalitetnoj organizaciji knjižničkih procesa i jasnih vizija poslovanja od strane ravnatelja. Poslovni zadaci i svakodnevni poslovi obavljaju se u otvorenoj međusobnoj komunikaciji i na svim razinama.

5. Ciljevi i načini ostvarenja poslovnih zadataka

Gradska knjižnica Vukovar u posljednjih četiri godine izdigla se na vrlo visoku razinu poslovanja. Unutarnjom reorganizacijom i ustrojem rada te iznimnom informatizacijom, uvođenjem nove informatičke platforme omogućen je sustavni tijek praćenja radnih procesa i promatranja napretka u bilo kojemu trenutku. Novost je za Ogranak Lovas koji je 2016. godine cjelokupnom informatizacijom priključen središnjici, čime dostiže suvremene standarde knjižničarstva. Novitetima u uslugama, poput trajno usustavljenih dvanaest programskih ciklusa: Kulturni četvrtak, Književna slagalica, Ususret trećoj životnoj dobi, Likebook – humanitarni sajam knjiga, Ljeto u Gradskoj knjižnici Vukovar, Novinarsko-književnički susret: Grad – to ste Vi, Američki kutak u Gradskoj knjižnici Vukovar, Multikulturni mozaik, Otok poezije; Mladi&knjižnica, Zeleni ključ – eko programi Ogranak Sotin, Advent u Gradskoj knjižnici Vukovar. U novouređenome prostoru Knjižnice, od prošle godine aktivno sudjelujemo u edukaciji studenata, budućih akademskih građana o načinima korištenja knjižničkoga fonda i pretraživanju mrežnih baza podataka. Naše sugrađane treće životne dobi posjećujemo u Domu za starije i nemoćne osobe te za njih organiziramo prigodna predavanja, radionice i izložbe.

6. Pokazatelj uspješnosti / SWOT analiza

Cilj analize je identificirati i ukazati na kritične čimbenike koji utječu na poslovanje Gradske knjižnice Vukovar i njezinih ogranaka u sadašnjosti, ali i u budućnosti. Prilikom provedbe SWOT analize nužno je uključiti što više izvora informacija od mišljenja ne samo knjižničarske struke nego i stručnjaka drugih profila, pouzdanih suradnika, Osnivača, udruga.

Analiziraju se “snaga” i “slabosti” Gradske knjižnice Vukovar i njezinih Ogranaka obzirom na njezin proračun, djelatnike, financijske i druge resurse potrebne za realizaciju planova budućeg mandatnog razdoblja.

SWOT ANALIZA	
<p>SNAGA</p> <p>stručnost i profesionalnost, kreativnost i inovativnost knjižničara, timski rad, prilagodljivost brzim promjenama u društvu, brojni korisnici i suradnici, prepoznatljivost knjižnice kao pouzdanog partnera suradnji, blizina samoga središta grada, vrijedne i kvalitetne zbirke, multikulturno</p>	<p>SLABOSTI</p> <p>iako postojeća, nedovoljno razvijena PR i marketinška komunikacija, toplinska neadekvatna izoliranost zgrade središnjice</p>

društvo, financijska potpora Grada Vukovara, Vukovarsko-srijemske županije, Ministarstva kulture, Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u RH, vlastita sredstva	
PRILIKE stalna stručna edukacija i praćenje razvoja IT tehnologije, praćenje potreba korisnika: aktualnih i potencijalnih, jačanje partnerstva s pojedincima, udrugama i institucijama, snažnija potpora Osnivača	PRIJETNJE - sudski proces za mobbing protiv ravnateljice u mandatu 2012. – 2016. - sudski proces potraživanja dijela plaće djelatnice iz razdoblja 2012. – 2016.

7. Praćenje i vrednovanje poslovnih procesa

Uvođenje i provođenje strategije na svim poslovnim funkcijama i razinama organizacije, te stručnog rada u Gradskoj knjižnici Vukovar tako da svaki zaposlenik posjeduje svijest, želju, znanje i sposobnost za provedbu i podržavanje promjena potrebnih za postizanje strateških ciljeva događa se na svakodnevnoj bazi. Internim kratkim sastancima osoblja u razdoblju od 13. 30. sati do 14. 00 prenose se sve potrebite informacije iz jedne smjene u drugu. Krajem svakog tjedna definira onaj koji slijedi, osobnom komunikacijom ili e-mail korespondencijom.

U protekle četiri godine razvili smo online kalendar poslovanja u koji točno upisujemo sve događaje koji se tiču programskog dijela za Gradsku knjižnicu Vukovar te njezine Ogranke, a vidljiv je na našoj službenoj stranici www.gkvu.hr kako bi svi u isto vrijeme, sami djelatnici, ali i korisnici te svi zainteresirani imali uvid u događanja. Sva događanja objavljuju se osam dana unaprijed.

Uspješan knjižnični sustav prije svega mora biti živi organizam vrlo dobro funkcionalno povezan. Povezanost podrazumijeva dobru zakonsku uređenost, funkcionalno i teritorijalno povezane izvore i usluge u sustavu, koordinaciju sustava u svrhu ponude optimalnih usluga svim skupinama korisnika, uz racionalno i svrhovito trošenje sredstava, s jedne strane, te očuvanje knjižnične znanstvene i kulturne baštine i uspostavljanje jedinstvenog sustava za praćenje kvalitete knjižničnih usluga, s druge strane. Sve navedeno postignuto je u posljednje četiri godine rada Gradske knjižnice Vukovar.

U Vukovaru, 1. rujna, 2020.
Ur.br. 662-2/2020.

Ravnateljica Gradske knjižnice Vukovar:

Jelena Miškić, prof.mag.bibl.